

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Rīgā

09.06.2021. Nr. [..]

[..]

[..]

Par viedokļa sniegšanu

Datu valsts inspekcijā (turpmāk tekstā – Inspekcija) 2021.gada 13.maijā saņemta (reģ.Nr. [..]) Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2021.gada 13.maija vēstule Nr.[..] *Par iesniegumu*, ar kuru Inspekcijai, ievērojot tās kompetenci personas datu apstrādes jautājumos, tiek pārsūtīts sabiedrības ar ierobežotu atbildību [..], reģistrācijas numurs [..], juridiskā adrese [..] (turpmāk tekstā – Sabiedrība) 2021.gada 6.maija iesniegums *Par uzziņas sniegšanu* (turpmāk tekstā – Iesniegums).

Sabiedrība Iesniegumā sniedz situācijas aprakstu, norādot, ka tā ir saņēmusi no Policijas pieprasījumus dzēst ziņas par fizisku personu kā parādnieku no kredītreģistru datubāzēm sakarā ar apvienotā krimināllietā Nr. [..] konstatētajiem faktiem, proti, attiecīgā fiziskā persona nav pieprasījusi un saņēmusi aizdevumu. Aizdevumu pieprasījusi un saņēmusi cita persona, izmantojot viltotu personas apliecināšanu dokumentu, t.i., notikusi krāpšana. Sabiedrība Iesniegumā atzīmē, ka Kredītinformācijas biroju likums (turpmāk tekstā – Likums) paredz gadījumus, kādos Kredītinformācijas biroja (turpmāk tekstā – Birojs) datubāzē norādītās ziņas ir dzēšamas, tomēr tajos neietilpst procesa virzītāja pirmstiesas izmeklēšanas gaitā pieņemtie lēmumi. Sabiedrība norāda, ka informācija par konkrēto aizdevuma darījumu, tostarp fizisko personu Biroja rīcībā tika nodota, jo bija iestājusies viena no Likuma 11.pantā norādītajām situācijām. Ievērojot minēto, tostarp Policijas pieprasījumus, Sabiedrība lūdz sniegt viedokli uzziņas veidā jautājumā par pieprasījuma dzēst personas datus no Biroja datubāzes faktiskajām un juridiskajām pazīmēm.

Inspekcija paskaidro, ka uzziņa ir veids, kā privātpersona var uzzināt kompetentās iestādes viedokli par tiesību normu piemērošanu konkrētā situācijā pirms ir uzsākta publiski tiesisko attiecību dibināšana (administratīvā akta izdošana), t.i., caur tiesībām uz uzziņu privātpersona īsteno savas konstitucionālās tiesības zināt savas tiesības¹. Ievērojot to, ka Sabiedrības jautājums nav vērsts uz tās tiesību pirms uzsākta publiski tiesisko attiecību dibināšanu uzzināšanu, Inspekcija uzziņas vietā sniedz turpmāk minēto viedokli.

Strīdus jautājums skar fiziskās personas kā parādnieka personas datu apstrādi Biroja datubāzē. Fiziskās personas dati iekļauti Biroja datubāzē, pamatojoties uz Likuma normām, proti, Likuma 11.pants paredz situācijas, kādās kredītinformācijas lietotājam (Sabiedrībai) ir tiesības iekļaut zziņas

¹ Latvijas Republikas Satversmes 90.pants

par parādu Biroja datubāzē. Atbilstoši Likuma 1.panta 7.punktam parāds ir klienta maksājuma saistība pret kredītinformācijas lietotāju, kura nav izpildīta klienta līgumā vai normatīvajos aktos noteiktajā termiņā. Ievērojot minēto, secināms, ka Sabiedrībai ir tiesības iekļaut ziņas par parādu, tostarp parādnieka personas datiem Biroja datubāzē, ja fiziskā persona ir Sabiedrības klients un tā nav izpildījusi maksājuma saistību.

Atbilstoši Likuma 1.panta 4.punktam par kredītinformācijas lietotāja klientu uzskatāma fiziska persona: a) kura ar kredītinformācijas lietotāju noslēgusi klienta līgumu vai kurai maksājuma saistība pret kredītinformācijas lietotāju izriet no normatīvajiem aktiem; b) attiecībā uz kuru kredītinformācijas lietotājs ir pārņēmis no klienta līguma izrietošās prasījuma tiesības; c) kura ir piekritusi, ka kredītinformācijas lietotājs drīkst vērtēt vai ņemt vērā tās kredītspēju, sniedzot ar kredītrisku saistītu pakalpojumu kādai trešajai personai vai pieņemot lēmumu par šāda pakalpojuma sniegšanu.

Procesa virzītājs krimināllietā, kurā izmeklē cita starpā attiecīgo krāpšanas gadījumu, Sabiedrībai norāda, ka tā rīcībā ir pietiekams pierādījumu apjoms, lai viennozīmīgi secinātu, ka konkrētā fiziskā persona nav pieprasījusi un saņēmusi aizdevumu no Sabiedrības, t.i., kompetentā tiesībsargājošā iestāde pirmstiesas izmeklēšanas gaitā atzinusi, ka fiziskā persona nav noslēgusi aizdevuma darījumu.

Ievērojot minēto, procesa virzītāja sniegtā informācija ir uzskatāma par pietiekamu pamatu, lai konstatētu, ka starp Sabiedrību un fizisko personu nepastāv klienta – pakalpojuma sniedzēja attiecības, tādejādi Sabiedrībai nav Likuma 11.pantā noteiktās tiesības iekļaut ziņas par attiecīgās fiziskās personas personas datiem Biroja datubāzē, jo tā nav Sabiedrības klients.

Jautājumā par personas datu dzēšanu no Biroja datubāzes, Inspekcija paskaidro, ka, lai arī Likuma 17.pants neparedz ziņu dzēšanu pirmstiesas izmeklēšanas gaitā procesa virzītāja pieņemto lēmumu rezultātā, tomēr jāņem vērā, ka Likumā ietvertais regulējums nevar tikt vērtēts atrauti no Regulas noteikumiem, t.i., Likums jāinterpretē sistēmiski kontekstā ar Regulu, paturot prātā, ka Regulai ir augstāks juridiskais spēks.

Atbilstoši Regulas 6.panta 1.punktam personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no 6.panta 1.punktā minētajiem pamatojumiem. Pastāvot minētajiem apstākļiem – procesa virzītāja atzinums krimināllietā par viltotu personas apliecināšu dokumentu izmantošanu aizdevuma darījuma noslēgšanai, t.i., prettiesiski veiktu personas datu apstrādi – un Regulā noteiktajam aizliegumam apstrādāt personas datus bez tiesiskā pamata, fiziskās personas personas dati no Biroja datubāzes ir dzēšami, vienlaikus paziņojot par to katram datu saņēmējam².

Jāapzinās, ka datu subjekta pamattiesību uz personas datu aizsardzību ievērošana nevar būt atkarīga no tā, vai un kad krimināllietas izskatīšanas gaitā tiks atrasta un saukta pie atbildības vainīgā persona noziedzīga nodarījuma (krāpšana) izdarīšanā.

Direktore

J.Macuka

[..]

IZRAKSTS PAREIZS

² Regulas 19.pants